

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

जालना जिल्हा

१९९१-९२

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन,
मुंबई.

प्रस्त कार्यालयीन उपयोगकरिता

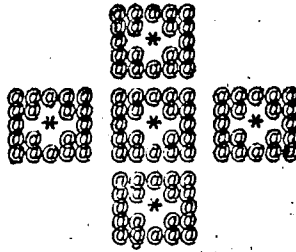
जिल्हा
*****

सामाजिक व आर्थिक
*****

समालोचन
*****

१९९१ - ९२
*****

जिल्हा: -जालना

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन

मुंबई.

जिल्हा : जालना

सन १९९१ - ९२

:: अ नु क्र म णि का ::

अ. क्र.	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१	२	३
I.	दृष्टीक्षेपात जिल्हा.	एक ते सहा
II.	भाग - १. जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन.	१ ते २०
III.	भाग - २. जिल्हा सांख्यिकी गोष्टवारा. [विविध माहितीचे सांख्यिकीय तक्ते]	
	१] क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या	
१.१	१९८१ च्या जनगणने नुसार तालुका निहाय क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या.	१ ते २
१.२	१९५१ पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक.	३ ते ४
१.३	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या, गटानुसार गांवाचे तालुका निहाय वर्गीकरण.	५ ते ६
१.४	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या, गटानुसार शहराचे तालुकावार वर्गीकरण.	७
१.५	१९८१ च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या.	८ ते ९
१.६	अ] १९८१ च्या जनगणने नुसार वयोगटानुसार वर्गीकरण. ब] १९८१ च्या जनगणने नुसार धर्मानुसार वर्गीकरण.	१०
१.७	१९८१ च्या जनगणने नुसार अनुसूचित जाती, अनु. जमाती व नवबौध्द यांची आकडेवारी.	११
१.८	भिंती/छप्परे यासाठी वापरलेल्या साधनसामुग्री नुसार घराचे वर्गीकरण १९८१ च्या जनगणने प्रमाणे.	१२ ते १३
१.९	कुटुंबाचा आकार व राहत्या घरांच्या मालकीच्या स्थिती नुसार नागरी/ग्रामीण क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण १९८१ च्या जनगणने नुसार.	१४ ते १५
१.१०	१९८१ च्या जनगणने नुसार जिल्ह्यातील अंशगतेनुसार अपंगांची संख्या.	१६
१.११	१९८१ च्या जनगणने नुसार जिल्ह्यातील जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर.	१७ ते १८

१	२	३
---	---	---

२] हवामान.

२.१	जिल्हयांतील निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य.	१९
२.२	जिल्हयांतील निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तपमान.	२०

३] कृषि

३.१	जमीनीचा वापर.	२१ ते २२
३.२	तालुकावार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र.	२३ ते २७
३.३	जिल्हयांतील मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन.	२८
३.४	जिल्हयांतील विविध साधनांनी ओलीताखालील असलेले तालुकावार क्षेत्र.	२९
३.५	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र.	३० ते ३३
३.६	अ] तालुकावार सिंचन विहिरी व इतर विहिरी. ब] कुपनलीका, हातपंप आणि विद्युतपंप.	३४
३.७	विहिरी खेरीज लघु पाट बंधा-यांची कामे.	३६ ते ३७
३.८	मोठे व मध्यम पाट बंधारे प्रकल्प.	३८ ते ४१
३.९	१९८५-८६ च्या कृषि गणने नुसार जिल्हयांतील वहित धारण जमीनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलीताखालील असलेली वहित धारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या.	४२ ते ४३
३.१०	१९८७ च्या पशुगणने प्रमाणे जिल्हयांतील तालुका निहाय कृषि विषयक अवजारी.	४४
३.११	जिल्हयांतील दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश्य परिस्थितीची माहिती.	४५
३.१२	जिल्हयांतील टंचाईच्या पूर्वइतिहासानुसार कठिण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती.	४६

४] पशुसंवर्धन, वने व मत्स्य व्यवसाय.

४.१	१९८७ च्या पशु गणने प्रमाणे जिल्हयांतील तालुका निहाय पशुधन	४७ ते ५२
४.२	जिल्हयांतील तालुकावार पशुवैद्यकीय संस्थांची आकडेवारी.	५३ ते ५४
४.३	रोगांच्या प्रकारानुसार जिल्हयांतील पशुच्या मृत्यूची संख्या.	५५
४.३-अ]	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य.	५६
४.४	जिल्हयांतील मान्यतरांपासून पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशूंची तालुका निहाय संख्या.	५७
४.५	जिल्हयांतील वनक्षेत्र.	५८
४.६	जिल्हयांतील मुख्य व गौण वन उत्पादने.	५९
४.७	जिल्हयांतील भूजल मत्स्य व्यवसाय.	६०

१.	३.	३.
५] रोजगार उद्योग - खानिज व वीज		
५.१	जिल्ह्यातील कारखान्यातील कामगारांची दैनिक संख्या	६१ ते ६३
५.२	जिल्ह्यातील चाल कारखान्याचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण	६४ ते ६५
५.३	जिल्ह्यातील काम दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्याचे वर्गीकरण	६६ ते ६७
५.४	जिल्ह्यातील उद्योगांच्या महत्वाच्या बाबींची आंकडेवारी	६८
५.५	जिल्ह्यातील रोजगार विनियम केंद्रातील आंकडेवारी	६९ ते ७०
५.६	औरंगाबाद विभागातील व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	७१
५.७	जिल्ह्यातील १९९१ च्या कर्मचारी गणनेनुसार कर्मचा-यांची संख्या	७२
५.८	जिल्ह्यातील निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार	७३
५.९	जिल्ह्यातील विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या	७४
५.१०	जिल्ह्यातील विजेचा वापर	७५
५.११	आर्थिक गणना १९८० प्रमाणे बिगर कृषी आस्थापना [आस्थापना व स्वयं कार्यरत उद्योगासह]	७६
५.१२	प्रमुखा उद्योग गटानुसार बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या व सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या	७७
५.१३	१९८०च्या आर्थिक गणनेनुसार जिल्ह्यातील महत्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या	७८
५.१४	१९८०च्या आर्थिक गणनेनुसार जिल्ह्यातील महत्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या	७९
५.१५	बिगर कृषी सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योग गट एकत्र धरून]	८०
५.१६	प्रमुखा उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या	८१
५.१७	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या गटातील संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	८२
५.१८	१९८०च्या आर्थिक गणनेनुसार जिल्ह्यातील घाऊक व किरकोळ व्यापार संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्येचे आकारमान गटानुसार संख्या	८३
५.१९	१९८०च्या आर्थिक गणनेनुसार जिल्ह्यातील सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांचे आकारमानानुसार संख्या	८४
५.२०	१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	८५

६] सहकार

६. १	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था.	८६ ते ८७
६. २	जिल्ह्यांतील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती.	८८
६. ३	जिल्ह्यांतील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षा वर्गा प्रमाणे वर्गवारी.	८९
६. ४	जिल्ह्यांतील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकांचे कार्य.	९० ते ९१
६. ५	जिल्ह्यांतील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य.	९२ ते ९३
६. ६	जिल्ह्यांतील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य.	९४ ते ९५
६. ७	जिल्ह्यांतील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य.	९६
६. ८	जिल्ह्यांतील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांची दिलेली पिक कर्जे	९७
६. ९	जिल्ह्यांतील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेले पिक कर्जे.	९८
६. १०	जिल्ह्यांतील आदिवासी शेतकरी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे.	९९
६. ११	जिल्ह्यांतील ब्रिगर कृषि पत संस्थांचे कार्य.	१००
६. १२	जिल्ह्यांतील जिल्हा आणि पणन संस्थांचे कार्य.	१०१ ते १०२
६. १३	जिल्ह्यांतील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य.	१०३
६. १४	जिल्ह्यांतील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा यांचे महत्वाचे कार्य.	१०४ ते १०५
६. १५	जिल्ह्यांतील नियंत्रीत बाजारपेठांची माहिती.	१०६ ते १०९
६. १६	जिल्ह्यांतील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेले कर्जे.	११०

७] वैयक्तिक व आरोग्य सेवा.

७. १	जिल्ह्यांतील सार्वजनिक व अर्थसहाय्य संस्था माफत उपलब्ध असलेल्या वैयक्तिक सुविधांची तालुकावार माहिती.	१११
७. २	जिल्ह्यांतील नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या.	११२
७. ३	जिल्ह्यांतील विविध कारणांनुसार मृत्यूंची संख्या.	११३
७. ४	जिल्ह्यांतील माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी विषयक आकडेवारी.	११४
७. ५	जिल्ह्यांतील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या.	११५

८] शिक्षण

८. १	जिल्ह्यांतील १९८१ च्या जनगणने नुसार तालुका निहाय साक्षरतेची आकडेवारी.	११६
८. २	जिल्ह्यांतील शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या.	११७
८. ३	जिल्ह्यांतील पूर्व प्राथमिक, माध्यमिक, महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्थरनिहाय संख्या व मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी.	११८ ते ११९

१	२	३
८.४	जिल्हयांतील इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था.	१२०
८.५	जिल्हयांतील आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत.	१२१
८.६	जिल्हयांतील प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च.	१२२
८.७	जिल्हयांतील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ विद्यालये] व तांत्रिक शाळा [८ वी ते १२ वी]	१२३
८.८	जिल्हयांतील तालुका निहाय प्रौढशिक्षण केंद्रे.	१२४
८.९	जिल्हयांतील शिक्षका करीता प्रशिक्षण संस्था.	१२५
९.] दळण वळण व वाहतूक.		
९.१	अ] जिल्हयांतील रेल्वे मार्गाची लांबी. ब] जिल्हयांतील रेल्वे स्थानकांची, तालुका निहाय यादी.	१२६ १२७
९.२	जिल्हयांतील प्रकार व पृष्ठभागानुसार रस्त्याची लांबी.	१२८
९.३	जिल्हयांतील वापरात असलेली मोटार वाहनांची संख्या.	१२९
९.४	जिल्हयांतील महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळांची वाहतूक विषयक आकडेवारी.	१३०
९.५	जिल्हयांतील महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना.	१३१ ते १३३
९.६	जिल्हयांतील पोस्ट, तारघरे, दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच यांची आकडेवारी.	१३४
१०.] स्थानिक संस्था.		
१०.१	जिल्हयांतील स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च.	१३५
१०.२	जिल्हयांतील ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च.	१३६ ते १३७
१०.३	जिल्हयांतील जिल्हा परिषदांचे बाबत उतपन्न व खर्च.	१३८ ते १३९
१०.४	जिल्हयांतील महानगर पालिका व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च	१४० ते १४१
१०.५	जिल्हयांतील महानगरपालिका/नगरपालिका क्षेत्रातील इमारतीच्या वापरानुसार संख्या व त्यापैकी निवासोत्तर उपयोगी असणा-या इमारती, अगर त्यांच्या भागामध्ये चालणा-या उद्योग/व्यवसाया संबंधी माहिती.	१४२ ते १४३
११.] नियोजन		
११.१	जिल्हयांतील विविध विकास शिक्षांली झालेला योजनांतर्गत खर्च.	१४४ ते १४५
११.२	जिल्हयांतील योजनाखालील महत्वांची भौतिक साधने.	१४६ ते १४७
११.३	जिल्हयांतील रोजगार हमी योजने बाबतची आकडेवारी.	१४८
११.४	जिल्हयांतील रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे व त्यावरील रोजगार आणि खर्च.	१४९
११.५	जिल्हयांतील पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाईसंबंधी केलेल्या उपाय योजना.	१५०

(VI)

१	२	३
११.६	जिल्हयांतील संकरीत व अधिक उत्पादन होणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र.	१५५ ते १५६
११.७	जिल्हयांतील रासायनिक खताचे वाटप.	१५७
११.८	जिल्हयांतील साखर करखाने बाबतची आकडेवारी.	१५८
११.९	जिल्हयांतील दुग्ध संस्थांचो माहिती.	१५९
११.१०	जिल्हयांतील अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांचो आकडेवारी.	१६०
११.११	जिल्हयांतील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूद आणि खर्च.	१६१
११.१२	जिल्हयांतील विस कसो कार्यक्रमाविषयक आकडेवारी.	१६२ ते १६३
११.१३	जिल्हयांतील विशेष घटक योजना विषयक आकडेवारी.	१६४
११.१४	जिल्हयांतील स्थानिक विकास कार्यक्रमा विषयक आकडेवारी	१६५

१२] किमती व निर्देशांक

१२.१	जिल्हयांतील निवडक शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किमती	१६६
१२.२	जिल्हा मुख्यालयाचे महत्वाच्या वस्तूंच्या सरासरी किरकोळ किमती.	१६७ ते १७४
१२.३	जिल्हयांतील केंद्रातील कामगारांचे ग्राहक किमतीचे निर्देशांक.	१७५

१३] न्याय व प्रशासन

१३.१	जिल्हयांतील पोलीस दलांची एकूण संख्या	१७६
१३.२	जिल्हयांतील गुन्ह्या संबंधीची आकडेवारी. गुन्हेगारा	१७७
१३.३	जिल्हा मध्यवर्ती तुरुंगात दाखल केलेल्या संबंधीची माहिती.	१७८
१३.४	तुरुंगात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटांनुसार, शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण.	१७९
१३.५	जिल्हयांतील दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे.	१८०

१४] बँकींग व विमा.

१४.१	जिल्हयांतील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँका व त्यांचो संख्या, त्यांच्या ठेवी व कर्जे विषयक माहिती.	१८१
१४.२	जिल्हयांतील संयुक्त भांडवती संस्था.	१८२
१४.३	जिल्हयांतील उतरविलेल्या विमापत्रांची संख्या व रक्कम.	१८३

(VII)

१	२	३
१५] संकीर्ण =====		
१५. १	जिल्हयांतील चित्रपटगृहाचे विषयी आकडेवारी.	१८४
१५. २	जिल्हयांतील गोळा केलेली अल्पबचतीची रक्कम.	१८५
१५. ३	जिल्हयांतील तालुकावार गोळा केलेला जमीन महसूल.	१८६
१५. ४	जिल्हयांतील छापखाने, घुलतपत्रे, साप्ताहिके व मासिके या विषयीची माहिती.	१८७ ते १८८
१५. ५	जिल्हयांतील स्वस्त धान्य दुकानात पुरविलेले तांदुळ, गहू व साखर.	१८९
१५. ६	जिल्हयांतील मागणी व वसुली केलेले धान्य.	१९०
१५. ७	जिल्हयांतील लोकसभा १९६५ व विधानसभा १९६० निवडणुका १९१ ते १९२ बाबतची आकडेवारी.	१९१ ते १९२
१५. ८	जिल्हयांतील तालुकानिहाय अधिकारी व प्रवाशी याचिसाठी बांधलेल्या बंगल्याची यादी.	१९३
१५. ९	जिल्हयांतील निवडक बाबीचे निर्देशांक.	१९४ ते २००